

**Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара
Інститут педагогіки
Національної академії педагогічних наук України**

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ І НАУКИ
В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської наукової конференції
(присвяченої 10-річчю факультету суспільних наук і міжнародних
відносин та 10-річчю кафедри міжнародних відносин
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара)

4-5 грудня 2015 р.

Частина I

Дніпропетровськ

2016

Редакційна колегія:

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., професор, декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Сергєєв Вячеслав Сергійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Пометун Олена Іванівна, д. пед. н., проф. член-кореспондент НАПН України, головний науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Вершина Вікторія Анатоліївна, к.філос.н., доц., доцент кафедри філософії, заступник декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин з наукової роботи Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Щолокова Ганна Володимирівна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

А 43 Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації. Матеріали всеукраїнської наукової конференції. 4-5 грудня 2015 р., м.Дніпропетровськ. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпропетровськ: Роял Принт, 2016. – 236 с.

У збірник вміщено матеріали всеукраїнської наукової конференції «**Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації**», що присвячені осмисленню стану та проблем сучасної освіти і науки в Україні та у світі, визначенню дієвих заходів та оптимальних шляхів подолання негативних явищ в освітній та науковій сферах. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

мократичність, вміння формувати команди, вести підлеглих за собою, власним прикладом надихати на досягнення суспільно важливих цілей.

Враховуючи сучасні виклики перед освітою в Україні, вважаємо за необхідне запроваджувати у програмах підготовки керівників освітніх установ всіх типів саме лідерську парадигму, яка посилить інноваційне мислення останніх, їхню здатність до інноваційної діяльності, сприйняття змін та напрацювання інструментарію для забезпечення освітніх реформ.

Список використаних джерел

1. Bush T. *Theories of Educational Leadership and Management / Fourth Edition*. – London: SAGE Publications, Inc., 2011. – 232 p. 2. Harris A. *Distributed Leadership: Matters, Perspectives, Practicalities, and Potential*. – Corvin, 2014. – 182 p. 3. Humphrey R.H. *Effective Leadership: Theory, Cases and Applications*. – SAGE Publications, Inc., 2014. – 480 p. 4. Jameson, Jill (2008) *Leadership: professional communities of leadership practice in post-compulsory education. Working Paper. Higher Education Academy Education Subject Centre, Bristol, UK* // http://www.academia.edu/3426381/Professional_communities_of_leadership_practice_in_post-compulsory_education. 5. Линьов К.О. Підготовка керівника закладу середньої освіти в Університетах України на засадах лідерства // *Вища освіта України: Теоретичний та науково-методичний часопис*. – № 3. – Додаток 1: Інтеграція вищої освіти і науки. – Київ, 2015. – С. 128-132.

І. В. Лукашевич, Л. В. Мікулець

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні в Україні формується нова освітня концепція, в основу якої покладено мету переорієнтувати вищу школу на потреби суспільства, що змінилися. Інтеграція України в Європейський Союз неможлива без реформування та адаптації до світових стандартів вищої медичної освіти [1,4]. Впровадження в систему медичної освіти основних ідей, сформульованих Болонською декларацією, передбачає підвищення якості освіти, конкурентноспроможності та мобільності випускників [2,3].

XXI століття – вік медицини, яка повинна бути спрямована на збереження здоров'я людини і реалізуватися через систему «громадянин - лікар - здорове суспільство», вимагає переходу до нових рівнів освіти. Це стосується і медичної освіти зокрема. Реформи охорони здоров'я й медичної освіти активно реалізуються в усіх напрямках і орієнтовані на безперервність і послідовність навчання, засновані на історичному досвіді й гуманістичних цінностях, розвитку нових педагогічних технологій [3].

Основа навчання у вищому медичному навчальному закладі базується на використанні трьох ключових елементів – лекції, практичного заняття та самостійної роботи студентів [2].

Практичні заняття у навчальному процесі вищого медичного навчального закладу є основною частиною навчального плану й академічного навантаження викладача [1]. Лекція закладає основи наукових знань у студентів в узагальненій формі, самостійна робота розширює ці знання та створює теоретичну базу, а от практичне заняття покликане поглибити, розширити й закріпити знання, сформувати вміння та навички. Практичні заняття розбудовують клінічне та наукове мислення, мову студента, дозволяють перевірити та оцінити його теоретичні знання, оцінити вміння та навички.

Структура сучасного практичного заняття складається з 4 класичних етапів:

I. Вступний етап: організаційні моменти складаються з переклички, звернення уваги на зовнішній вигляд студентів, пояснення студентам мети й мотивації даної теми практичного заняття. Студент повинен уточнити, що він повинен знати, що вміти і де потім використовувати отримані дані.

II. Контроль вихідного рівня підготовки студентів: може містити в собі конт-

роль вихідних даних, отриманих студентом на попередніх заняттях і курсах суміжних дисциплін, а також рівень підготовки студентів до даного заняття. При цьому можуть бути використані будь-які форми контролю: усні, письмові, тести, ситуаційні задачі тощо. Форми контролю може вибрати як сам викладач, так вони можуть бути рекомендовані робочою навчальною програмою. Успіх залежить від рівня підготовленості групи, творчого підходу викладача до розбору результатів контролю самостійної роботи студентів і спільного коректування базисних знань. Усе це забезпечує готовність студента до поточної навчально-практичної діяльності та сприйняття нового матеріалу.

III. Основний етап: викладач повинен домогтися досягнення мети і завдань практичного заняття. Відпрацьовується та закріплюється зміст матеріалу. Вибір методу навчання – це прерогатива кафедри та викладача, заснована на наступних вимогах: погодженість теорії з фактами, точність і визначеність понять, стандартизований підхід і системність досліджуваного матеріалу. У першу чергу потрібна підготовленість викладача, якщо ці методи використовувати хаотично і без підготовки вони приречені на провал і можуть негативно вплинути на рівень засвоєння.

При цьому виділяють 4 рівня засвоєння:

1. Репродуктивна діяльність (повторення раніше засвоєного): а) дізнання матеріалу з підказкою ззовні; б) самостійне відтворення вивченої інформації.

2. Продуктивна діяльність – виконання практичної роботи, відпрацювання навичок тощо.

3. Уміння вирішувати завдання в нетипових ситуаціях на основі раніше отриманих знань. Одержання суб'єктивно нової інформації, раніше засвоєним способом.

4. Творчість студента, науково-дослідницькі роботи студентів (НДРС) – сприяє одержанню об'єктивно нової інформації новими методами.

IV. Етап перевірки якості: це етап сформованої розумової й практичної діяльності. Заключний контроль, резюме заняття, використання спрощених формул запам'ятовування, відповіді на запитання. Жодне питання або помилка студента не повинні залишитися без обґрунтованого відповіді з боку викладача. Важливим моментом є заохочення активних студентів, «винагорода» за цікаву інформацію, творчу діяльність студентів.

Працюючи зі студентами, важливо встановити з ними зворотний зв'язок у відношенні їх участі в навчальному процесі і якості виконуваних ними завдань. На всіх етапах практичного заняття ті, кого навчають, як правило, усвідомлюють свої досягнення й у тому, на що необхідно затратити додаткові зусилля. Вони мають повне право на зворотний зв'язок для підтвердження своєї самооцінки, корекції, якщо це необхідно, і подальшого росту.

Переваги практичного заняття: 1) навчання проходить більш успішно, якщо супроводжується практичними діями; 2) доки один студент виконує практичні завдання, інші можуть спостерігати й коментувати; 3) викладач може безпосередньо спілкуватися з меншим числом учасників; 4) надається можливість для конструктивного зворотного зв'язку й закріплення матеріалу з боку викладача; 5) успішне застосування навичок зміцнює почуття впевненості студента в самому собі і допомагає зв'язати ключові моменти навчальної програми; 6) закріплює пройдений матеріал; 7) дозволяє викладачу побачити моменти, що вимагають повторного розгляду.

Однією із перспектив удосконалення навчального процесу за кредитно-модульною системою має стати налагодження тісної співпраці між вищими навчальними закладами, учасниками цього процесу, та розробка рекомендацій з підвищення якості навчання з впровадженням в систему медичної освіти інноваційних навчально-методичних програм.

Список використаних джерел

1. Захарова І.Г. Інформаційні технології в освіті: Навч. посібник. - М., 2007. -217 с. 2.Кремень

В.Г. Болонський процес і стан вищої освіти в Україні // Мат.міжн. семінару «Вища освіта в Україні».- Київ, 13-14.05.2007.- С.13-18. 3.Підаєв А.В., Передерій В.Г. Болонський процес в Європі. Що це таке і чи потрібний він Україні? Чи можлива інтеграція медичної освіти України в Європейський освітній простір.- Київ, 2004.- 188 с. 4.Юцявічене П.А. Теорія і практика модульного навчання. - Каунас, 2009. – 162 с.

**В. Й. Мамчур, О. О. Нефьодов, О. О. Нефьодова,
С. М. Дронов, Ю. В. Супонько**

СУЧАСНА МЕДИЧНА ОСВІТА: ПЕРСПЕКТИВА І РЕАЛЬНІСТЬ

Конституція України визнає життя й здоров'я громадян найвищою соціальною цінністю та проголошує державу гарантом забезпечення та утвердження прав і свобод людини. Проте існуюча тенденція погіршення стану медичної системи в країні створює дедалі більші проблеми для подальшої реалізації задекларованого права людини на отримання медичної допомоги в нашій державі.

Державна стратегія України має спрямовуватись на подальше зростання інтелектуального потенціалу суспільства шляхом перспективного розвитку вищої освіти з одночасним створенням дієвих механізмів використання цього потенціалу, перетворення його величезних можливостей у забезпеченні реальних зрушень в економіці та підвищенні добробуту [1]. Реформа вищої медичної освіти в Україні є об'єктивною потребою, зумовленою переходом до нового рівня ринку медичних послуг. Процес оновлення освіти у медицині має спрямовуватися на поєднання трьох органічно пов'язаних основних компонентів: держави, вищого навчального медичного закладу та лікаря. Тільки таке поєднання забезпечить виконання головного завдання вищої медичної школи: підготовки та формування фахівця високого ґатунку, котрий може реалізувати свої знання на практиці.

Політика в галузі якості вищих медичних навчальних закладів має сприяти стійкому економічному зростанню і посиленню ролі України як європейської держави на основі задоволення потреб суспільства і всіх суб'єктів ринку освітніх та наукових послуг у висококваліфікованих спеціалістах на рівні, який вимагає європейське та світове співтовариство. Дана політика спрямована на забезпечення гарантовано високої якості освітніх та науково-технічних послуг. Основою політики в галузі якості вищих медичних навчальних закладів є постійне поліпшення якості освітнього та наукового процесів з урахуванням світових тенденцій на підставі ефективного зворотного зв'язку зі споживачами, постачальниками, іншими зацікавленими сторонами. Основні принципи даної політики, полягають в наступному: - здійснення підготовки конкурентоспроможних фахівців на основі компетентнісного підходу; - забезпечення формування системи менеджменту якості, забезпечення й підтримки високої якості технологічних процесів університету і якості підготовки фахівців; - інтеграція в міжнародний освітній простір, здійснення спільних освітніх, наукових, лікувальних та інноваційних проектів і програм; - впровадження, відповідно до вимог Болонської декларації, освітніх програм міжнародного рівня шляхом удосконалення наявних технологій навчання та реалізації додаткових освітніх програм; - безперервне вдосконалення кваліфікації всіх співробітників, що випереджає впровадження передових освітніх та інформаційних технологій, розширення мережі клінічних і освітніх баз і технологічне вдосконалення наявних лікувально-педагогічних комплексів; - розвиток інноваційної діяльності та досягнення стійкого економічного розвитку вузу; - підвищення якості умов навчання і праці співробітників вузу з достатнім забезпеченням інтелектуально-інформаційними ресурсами на основі економічного розвитку; - посилення провідної ролі керівництва університету та регламентація відповідальності всіх співробітників у забезпеченні якості освіти. Політика в галузі якості у вищих медичних навчальних закладів має реалізовуватись за рахунок ефективного функціонування системи управління якістю [2]. Система управління якістю є невід'ємною частиною

<i>Лукашевич І. В., Мікулець Л. В.</i> Методологія проведення практичного заняття у відповідності до світових стандартів вищої освіти.	82
<i>Мамчур В. Й., Нефьодов О. О., Нефьодова О. О., Дронов С. М., Супонько Ю. В.</i> Сучасна медична освіта: перспектива і реальність.	84
<i>Лучанінова О. П., Скрябіна К. В.</i> Особливості застосування кейс-методу у процесі формування творчої самостійної особистості студента ВНЗ.	86
<i>Мандзюк Л. З., Стецьків А. О., Боднарчук О. В.</i> Лабораторна робота як організаційна форма підготовки практичних навичок студентів фармацевтичного факультету.	88
<i>Марко В. Ю.</i> Діалог з батьками в контексті католицької школи.	89
<i>Мироненко О. В., Дмитриченко В. В.</i> Місце «ділової гри» у навчальному процесі студентів-медиків.	91
<i>Мицик Г. М.</i> Пошуки нових прийомів вирішення проблеми корекції емоційних станів у дітей-аутистів.	92
<i>Мікулець Л. В., Лукашевич І. В.</i> Інноваційні технології навчання на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб.	94
<i>Можаровська О. Е.</i> Готовність до професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців технічного профілю як педагогічна проблема.	96
<i>Моторна Л. В.</i> Формування професійних компетенцій у студентів коледжу.	98
<i>Неколяк Р. В.</i> Масові відкриті он-лайн курси як чинник модернізації освітньої сфери.	100
<i>Олійник Н. Ю., Березенська С. М.</i> Модельний підхід до організації змішаного навчання з технічних дисциплін.	102
<i>Погорєлов О. В., Бараненко О. М., Юдіна Т. В., Петров О. С., Кальбус О. І., Шастун Н. П.</i> Досвід розробки і використання програмного забезпечення для мобільних пристроїв у системі медичної освіти.	104
<i>Погорєлов О. В., Юдіна Т. В., Бараненко О. М.</i> Оптимізація опанування практичними навичками іноземними студентами на кафедрі неврології.	105
<i>Родинський О. Г., Трушенко О. С.</i> Впровадження інтерактивних методів навчання при роботі з англомовними студентами.	106
<i>Дегтярь В. А., Сушко В. И., Барсук А. М., Харитонюк Л. Н., Каминская М. О., Садовенко Е. Г., Савенко М. В., Лукьяненко Д. Н.</i> Современные технологии обучения в рамках информатизации системы образования.	108
<i>Савченко Т. О.</i> Роль тренінгу при формуванні у майбутніх соціальних педагогів умінь і навичок професійно орієнтованого спілкування.	109
<i>Сойчук Р. Л.</i> Виховання національного самоствердження особистості у контексті викликів сьогодення.	111
<i>Стецьків А. О., Стецьків Л. В., Винницька Р. Б.</i> Застосування задач при вивченні неорганічної хімії в умовах болонської системи.	113
<i>Слугоцька В. М., Юзько Т. М.</i> Актуальні питання організації самостійної роботи та імплементації новітніх засобів навчання студентів заочної форми навчання.	115

СЕКЦІЯ І.
**СУЧАСНА ОСВІТА: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД, МЕТОДОЛОГІЯ,
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. ГЕНДЕРНА ОСВІТА**

Т. И. Власова

**ГЕНДЕР И УНИВЕРСИТЕТСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ
В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА: ПРОБЛЕМЫ, ТЕНДЕНЦИИ, ПЕРСПЕКТИВЫ**

Реальное развитие наук в XX веке, усиление их теоретического плюрализма, рост постмодернистского релятивизма и скептицизма значительно расширили к началу XXI века спектр науковедческих проблем, требующих решения в сферах философии, антропологии, педагогики, психологии и т.д. Научное сообщество, бесспорно, реагирует на подобные «вызовы времени», сосредоточив свое внимание на теоретических проблемах научного познания, что привело к выделению во второй половине XX в. особой области знания - философии науки, широко использующей в междисциплинарном русле достижения других дисциплин и методологий. В то же время многие фундаментальные проблемы науковедения по-прежнему остаются нерешенными. Среди них вопросы о критериях научности теоретического знания, о степени его объективности и достоверности, механизме развития познания и т. д. Последнее значительно усложняется теми объективными процессами глобализации, гипермодернизма, консьюмеризма и т.п., меняющими саму природу познания.

Теоретики указывают: сегодня знание репрезентирует постиндустриальную силу производства (Ж-Ф.Лиотар, Ф.Джеймсон, С.Жижек и др.); отсюда появление уникального феномена - совершенно нового типа «человека познающего». Классический принцип, утверждающий, что приобретение знаний неотделимо от тренировки ума, устаревает на наших глазах [5]. Очень важно также то, что в конце XX века сменилась сама парадигма отношений между «поставщиками» и «пользователями» знания: сегодня это отношения между производителями товаров и их потребителями. Знание производится - и будет производиться - для того, чтобы его продали и, соответственно, купили. Оно потребляется (и будет потребляться) для того, чтобы приобрести стоимость в новом производстве; знание само по себе перестает быть конечной целью, поскольку оно теряет свою «стоимость пользы». Таким образом, необратимые трансформации «человека познающего» в «человека, потребляющего знание» становятся краеугольным камнем нашего времени: эпохи постсовременности или постмодерна [3, с.106].

Исследователи подчеркивают: сейчас мы проживаем наши жизни совершенно отличным образом по сравнению с тем, что человечество знало ранее. Тем не менее, наш постсовременный век имеет отчетливые характеристики: интенсивную плюрализацию, индивидуацию и ту множественность выбора, которая была невозможна в любой предшествующий период истории [7, с.67]. И всё же один из главных показателей идущего у нас на глазах размывания старых категорий можно найти в сфере образования: если Декарт предполагал, что идеальные обладатели знания, – это одиночные индивиды, стремящиеся к позиции нейтральности и беспристрастности в отношении культуры и истории, что идеальный субъект знания неизменен и внеисторичен, то сегодня ученые уверены – знание социально обусловлено и не является неизменным. Субъекты познания - не идентичны, но помещены в социальный и культурный контекст, который конструирует их.

В то же время нельзя пренебрегать проблемой власти и идеологии: для постмодернистов всё пропитано властными отношениями, всё есть идеология. М. Фуко доказывает, что наиболее глубокую связь власть имеет со знанием. Никакое знание, пишет он, не формализуется без системы коммуникаций, которая

Наукове видання

Науковий редактор

О.Ю.Висоцький

А 43 **Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації.** Матеріали всеукраїнської наукової конференції. 4-5 грудня 2015 р., м.Дніпропетровськ. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпропетровськ: Роял Принт, 2016. – 236 с.

У збірник вміщено матеріали всеукраїнської наукової конференції «**Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації**», що присвячені осмисленню стану та проблем сучасної освіти і науки в Україні та у світі, визначенню дієвих заходів та оптимальних шляхів подолання негативних явищ в освітній та науковій сферах. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

«Роял Принт»

49054, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 97-К

тел. (056) 794-61-04(05)

Свідоцтво ДК № 3505 від 23.06.2009

Здано на складання 23.11.15. Підписано до друку 25.01.16. Формат 60x84/16.
Папір офс. Друк різнографічний. Гарнітура Times. Умовн.друк.арк. 9,00.
Умовн.фарб.-відб. 9,00. Обл.-видавн. арк. 10,05. Наклад 300 прим. Зам. № О_4190
